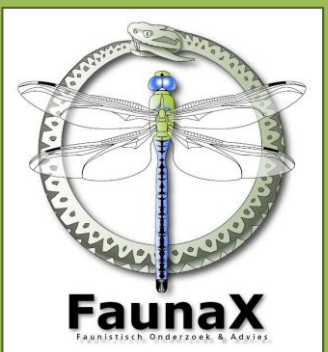

2012

Ecologische beoordeling

Herstructurering Dr. Vites Ringerstraat te Ried

COLOFON

BUREAU FAUNAX

Badweg 40 B

8401 BL Gorredijk

0513-435024

info@faunax.nl

www.faunax.nl

Lid van Netwerk Groene Bureaus

Ecologische beoordeling

Herstructurering Dr. Vites Ringerstraat te Ried

*Verkennde inventarisatie en beoordeling natuurwaarden in het kader van
de Flora- en faunawet*

Gorredijk, oktober 2012

In opdracht van:

Gemeente Franekeradeel

Uitvoering:

Bureau FaunaX

Foto's voorpagina:

Impressie van het plangebied

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING.....	1
1.1 Aanleiding	1
1.2 Opzet	1
2. ECOLOGISCHE WET- EN REGELGEVING.....	3
2.1 Natuurbeschermingswet	3
2.2 Ecologische hoofdstructuur	3
3. RESULTATEN QUICKSCAN FLORA- EN FAUNAWET	4
3.1 Flora	4
3.2 Fauna	4
3.2.1 Vogels	4
3.2.2 Zoogdieren	4
3.2.3 Amfibieën en reptielen.....	5
3.2.4 Vissen.....	5
3.2.5 Ongewervelden	5
4. SAMENVATTING EN CONCLUSIES.....	6
4.1 Overzicht beschermde soorten	6
4.2 Conclusies en aanbevelingen	6
5. BRONNEN EN LITERATUUR	8
BIJLAGE I DE FLORA- EN FAUNAWET.....	9
Algemene zorgplicht.....	9
Verbodsbepalingen	9
Omgaan met beschermde soorten	9
Vogels.....	10
Zorgvuldig handelen	10

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

In Ried is de bouw van vier nieuwe huizen aan de Dr. Vites Ringerstraat gepland. Hiervoor dienen drie bestaande huizen te worden gesloopt. Tevens zullen er enkele bomen gekapt worden en zal een deel van de bestaande watergang gedempt worden. Het deel van de watergang dat blijft bestaan zal uitgebreid worden en daarbij worden dammen over de watergang aangelegd om de nieuwe huizen te kunnen bereiken. In figuur 1 is een luchtfoto van het plangebied te zien.

Aangezien het hier een ruimtelijke ingreep betreft, is ten behoeve van de bestemmingsplanwijziging, een toetsing aan de Flora- en faunawet een vereiste. De consequenties van de beoogde ruimtelijke ingreep zijn via een korte ecologische beoordeling, een quick scan, getoetst aan de bepalingen van de Flora- en faunawet. In deze rapportage wordt verslag gedaan van de resultaten van deze beoordeling, waarbij adviezen zijn geformuleerd hoe te handelen conform de bepalingen in de Flora- en faunawet.

Figuur 1. Luchtfoto van het plangebied (rood omlijnd). (bron: GoogleEarth)

1.2 Opzet

In opdracht van de Gemeente Franekeradeel is door Bureau FaunaX, op basis van een veldbezoek, bureaustudie en ecologisch inzicht, een beschouwing opgesteld over de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten en habitats binnen de invloedssfeer van de geplande werkzaamheden. Op 4 oktober 2012 is deze ecologische beoordeling in de vorm van een quick scan uitgevoerd. Daarbij is onderzocht of zich binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden beschermde plant- of diersoorten bevinden of hiervoor geschikte biotopen of habitats. Het onderzoek is uitgevoerd door het plangebied te voet te doorkruisen en visueel te

inspecteren op geschikte habitats voor of aanwijzingen van beschermde soorten. Voor de bemonstering van de sloten is gebruik gemaakt van een RAVON-type schepnet.

Deze ecologische beoordeling geeft antwoord op de volgende vragen:

1. Komen er binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden (biotopen van) beschermde soorten in het kader van de Flora- en faunawet voor?
2. Wat zijn de mogelijke effecten van de realisatie van de initiatieven en het in gebruik hebben ervan op deze beschermde natuurwaarden?
3. Voor welke soorten en habitats wordt de wet mogelijk overtreden en hoeverre kunnen overtredingen vermeden, dan wel verzacht worden?
4. Wat zijn de te ondernemen vervolgstappen met betrekking tot het voorkómen van schade aan beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden?

Voor het beantwoorden van deze vragen zijn, naast de verzamelde gegevens tijdens het veldonderzoek, ook andere bronnen geraadpleegd. Zie hiervoor de bronnenlijst in hoofdstuk 5.

De onderhavige ecologische beoordeling is uitgevoerd volgens het principe 'zorgvuldig handelen' (zie Bijlage).

2. ECOLOGISCHE WET- EN REGELGEVING

Alle ruimtelijke ingrepen in Nederland dienen aan de ecologische wet- en regelgeving te worden getoetst. De wettelijke bescherming van natuurwaarden valt in grote lijnen uiteen in twee delen: gebiedsbescherming en soortbescherming. Gebiedsbescherming houdt in dat gebieden met belangrijke natuurwaarden wettelijk zijn beschermd. Het gaat hierbij om de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), Natura 2000-gebieden, natuurreservaten en andere in bestemmingsplannen aangeduide natuurgebieden. De soortbescherming valt onder de Flora- en faunawet (zie bijlage).

2.1 Natuurbeschermingswet

De bescherming van de Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijngebieden) is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998 (NB-wet). Projecten of activiteiten die niet noodzakelijk zijn of verband houden met het beheer van de natuurwaarden van Natura 2000-gebieden en mogelijk negatieve effecten hebben op deze waarden, dienen getoetst te worden aan de Natuurbeschermingswet. Deze toetsing vindt enkel plaats in het geval dat de uitvoering van een project plaatsvindt binnen de invloedssfeer van een Natura 2000-gebied en verwacht wordt dat deze uitvoering mogelijk negatieve effecten heeft op soorten of habitattypen waarvoor het Natura 2000-gebied is/wordt aangewezen.

Het plangebied ligt niet in de nabijheid van een Natura 2000-gebied. De geplande werkzaamheden hebben geen negatieve invloed of effecten op de soorten en/of habitats waarvoor Natura 2000-gebieden worden aangewezen. Een toetsing aan de Natuurbeschermingswet is derhalve niet aan de orde.

2.2 Ecologische hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is onderdeel van het rijksbeleid voor het creëren en vormgeven van een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland. Indien een ruimtelijke ingreep binnen de begrenzing van de EHS plaatsvindt moet een 'nee, tenzij' procedure worden doorlopen en zal bij doorgang van de ingreep in de regel compensatie en mitigatie noodzakelijk zijn.

Het plangebied ligt niet binnen de EHS. Toetsing aan de EHS is derhalve niet aan de orde.

3. RESULTATEN QUICKSCAN FLORA- EN FAUNAWET

3.1 Flora

Het gebied bestaat voor een groot deel uit een veld bestaand uit Engels raaigras. Rondom de te slopen woningen bevinden zich ook gazons met deze soort. Verder werden er algemene soorten als scherpe boterbloem, smalle weegbree, kleine brandnetel, meidoorn, lijsterbes en veelal gecultiveerde soorten aangetroffen. Langs en in de watergang werden soorten als riet, grote waternavel, hondsdrif en stinkende gouwe aangetroffen. De bomen in het gebied die gekapt gaan worden zijn veelal soorten als es en els, maar ook andere soorten zoals schietwilg werden aangetroffen.

Er zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Deze worden ook niet verwacht.

3.2 Fauna

Op basis van het biotoop en ecologische expertise is een inschatting gemaakt met betrekking tot het (mogelijk) voorkomen van beschermde diersoorten. Er werden enkele beschermde soorten binnen het plangebied aangetroffen en er worden tevens beschermde soorten in het plangebied verwacht.

3.2.1 *Vogels*

Tijdens het veldbezoek werd een aantal vogelsoorten waargenomen, waaronder tiftjaf, houtduif, roodborst en groenling. In de bomen en struiken kunnen diverse soorten zangvogels tot broeden komen. In de oevers kunnen soorten als waterhoen, meerkoet en wilde eend tot broeden komen. In het meest oostelijk gelegen huis werd op de hoek onder de onderste pannen, achter de dakgoot een nest van een spreeuw aangetroffen. Het is mogelijk dat er zich onder de onderste dakpannen achter de dakgoot nesten van de huismus bevinden, deze zijn niet zichtbaar vanaf de grond. De nesten van de huismus zijn het gehele jaar beschermd.

3.2.2 *Zoogdieren*

Vleermuizen

Voor vleermuizen (Ff-wet, tabel 3) zijn geschikte mogelijkheden voor verblijfplaatsen aangetroffen. De daken van de huizen bevatten veel openingen waar vleermuizen door naar binnen zouden kunnen. Vooral de daklijsten en enkele loszittende pannen bieden hier genoeg mogelijkheden toe. De bomen bevatten geen of geen geschikte holtes voor vleermuizen. De holtes die zijn aangetroffen zijn niet diep genoeg of zijn door invallende regen ongeschikt. Er zijn geen mogelijke vliegroutes in de vorm van lijnvormige elementen in het landschap aangetroffen. Wel kan het gehele gebied gebruikt worden als foerageergebied door vleermuizen.

Overige soorten

Er werden geen zoogdiersoorten aangetroffen. Wel wordt vast leefgebied verwacht van een aantal licht beschermde soorten (Ff-wet, tabel 1) zoals bosmuis, veldmuis, aardmuis, rosse woelmuis, huisspitsmuis, bosspitsmuis en mol. Ook is het waarschijnlijk dat de bunzing hier zijn foerageergebied heeft. Vaste verblijfplaatsen van de laatste zijn niet binnen het plangebied aangetroffen.

3.2.3 *Amfibieën en reptielen*

Amfibieën

Tijdens het veldbezoek werden in de watergangen kleine watersalamander, bastaardkikker en meerkikker (allen Ff-wet, tabel 1) aangetroffen. De sloten kunnen ook als voortplantingsgebied door deze soorten gebruikt worden. Ook biedt het plangebied voldoende schuilplaatsen voor deze soorten om te dienen als overwinteringsplaats. Zwaarder beschermde soorten worden op basis van de biotoopeigenschappen en verspreidingsgebied niet verwacht.

Reptielen

Het plangebied is op basis van bekende verspreiding en biotoopeigenschappen niet geschikt voor reptielen.

3.2.4 *Vissen*

In de watergang werd de driedoornige stekelbaars aangetroffen. Zwaarder beschermde vissoorten zoals de grote en kleine modderkruiper kunnen op basis van biotoopeigenschappen worden uitgesloten. De watergang bevat daarvoor teveel bagger op de bodem en het water is niet schoon genoeg.

3.2.5 *Ongewervelden*

Er werden vlindersoorten als kleine vos en groot koolwitje aangetroffen. In het water werden enkele waterjufferlarven aangetroffen. Er worden geen beschermde vlinders en libellen in het plangebied verwacht.

In het water werden verder vele bootsmannetjes aangetroffen. Beschermde macrofauna zoals de gestreepte waterroofkever of andere ongewervelde waterdieren zijn niet aangetroffen en worden ook niet verwacht.

4. SAMENVATTING EN CONCLUSIES

4.1 Overzicht beschermde soorten

In onderstaand overzicht worden de aangetroffen en potentieel aanwezige beschermde soorten en hun beschermingsstatus (voor betekenis zie bijlage) binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden samengevat. In de Flora- en faunawet zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, holen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die vaste verblijfplaatsen in stand houdt. In dit overzicht zijn dan ook alleen de soorten opgenomen, waarvoor het plangebied onderdeel vormt van hun leefgebied en/of levenscyclus en de geplande ontwikkeling mogelijk van negatieve invloed is.

Soortgroep	Soort	Aanwezig	Potentieel voorkomend	T 1	T 2	T 3	Nader onderzoek
Zoogdieren	Muizen (zie § 3.2.2)		x	x			Nee
	Vleermuizen		x			x	Ja
Broedvogels	Huismus	x				x	Ja
	Overige soorten		x			x	Nee
Amfibieën	Kleine watersalamander	x		x			Nee
	Meerkikker	x		x			Nee
	Bastaardkikker	x		x			Nee

Tabel 1: Overzicht van aangetroffen en potentieel voorkomende beschermde flora en fauna in het plangebied. Beschermingsstatus Flora- en faunawet: T 1 = Tabel 1; Licht beschermd, T 2 = Tabel 2; Middelzwaar beschermd, T 3 = Tabel 3; Zwaar beschermd

4.2 Conclusies en aanbevelingen

Het voorkomen van zwaar beschermde soorten wordt binnen het plangebied verwacht. Op de overige en licht beschermde soorten is de zorgplicht van kracht.

- *Broedvogels*

Huismus

Het is mogelijk dat er zich nesten van de huismus in de woningen bevinden. Deze nesten zijn jaarrond beschermd. Dit is allereerst omdat huismussen vaak jaren terugkeren naar hetzelfde nest, maar ook omdat mogelijke nestlocaties de laatste jaren verdwijnen. De huismus broedt vaak onder daken. Steeds meer daken worden echter te goed afgesloten waardoor openingen verdwijnen. Om meer zekerheid te verkrijgen over het al dan niet voorkomen van nesten van de huismus, dient er een nader onderzoek naar deze soort plaats te vinden.

Overige broedvogels

Alle broedvogels in Nederland zijn beschermd; hun nesten en legsels mogen niet worden verstoord of vernield. Dat betekent dus net als bij de huismus dat indien blijkt dat er een vogel aan het broeden is, ook buiten het broedseizoen, er moet worden gewacht totdat deze hiermee klaar is en uit eigen beweging is vertrokken. Indien men vóór het broedseizoen begonnen is met de werkzaamheden en redelijkerwijs kan worden aangenomen dat tijdens deze werkzaamheden geen vogels tot broeden zijn gekomen, dan is het toegestaan om in het broedseizoen door te werken.

- *Vleermuizen*

De daken van de huizen bevatten openingen waar vleermuizen door naar binnen kunnen. Hierdoor valt niet uit te sluiten dat er zich in de woningen verblijfplaatsen bevinden. Alle vleermuizen en hun verblijfplaatsen zijn beschermd volgens Ff-wet tabel 3. Vernietiging en verstoring van verblijfplaatsen is daardoor verboden.

Om al dan niet uit te sluiten of er vleermuisverblijven in de huizen aanwezig zijn dient er nader onderzoek gedaan te worden. In dit onderzoek wordt er verdeeld over het zomerhalfjaar een aantal bezoeken gebracht waarin wordt gekeken naar aan- of afwezigheid van vleermuizen in de huizen met behulp van een batdetector.

- *Licht en niet beschermde soorten: de zorgplicht*

Voor schade aan licht beschermde soorten geldt in principe een vrijstelling. De zorgplicht (zie Bijlage) van de Ff-wet schrijft echter voor dat men verplicht is om alles wat redelijkerwijze mogelijk is, te doen of juist te laten om schade aan wilde planten en dieren zo veel mogelijk te voorkomen.

- Huismus: Nader onderzoek
- Vleermuizen: Nader onderzoek
- Overige soorten: Zorgplicht

5. BRONNEN EN LITERATUUR

www.telmee.nl

www.waarneming.nl

www.hetInvloket.nl

www.synbiosis.alterra.nl

BIJLAGE I DE FLORA- EN FAUNAWET

Op 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. Hierin is de soortbescherming vastgelegd. Hiermee is ook de verplichting ontstaan om ruimtelijke plannen aan deze wet te toetsen. De volgende wetsartikelen- en bepalingen uit deze wet zijn, in het onderhavige geval, relevant:

Algemene zorgplicht

De zorgplicht (artikel 2) houdt in dat eenieder dient te voorkomen dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen heeft voor alle in het wild levende planten en dieren. Als dat niet mogelijk is, dienen die gevolgen zoveel mogelijk beperkt of ongedaan gemaakt te worden. De zorgplicht geldt altijd en overal, zowel voor beschermde als onbeschermde soorten. Bij overtreding zijn er overigens geen sancties.

Verbodsbepalingen

- Artikel 8 verbiedt het plukken, verzamelen, afsnijden, uitsteken, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen van beschermde inheemse planten.
  - Artikel 9 tot en met 12 verbieden het doden, verontrusten, verwonden, vangen, bemachtigen of met het oog daarop opsporen van beschermde inheemse dieren, dan wel het beschadigen, vernielen, uithalen of verstoren van hun nesten, holen of andere voortplantings-, vaste rust- of verblijfplaatsen.
- Artikel 75 biedt de mogelijkheid ontheffing aan te vragen van de verbodsbepalingen.

Omgaan met beschermde soorten

Op 23 februari 2005 is een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) omtrent artikel 75 van de Flora- en faunawet in van kracht geworden. Voor het verkrijgen van vrijstellingen. In de nieuwe opzet van de Flora- en faunawet zijn beschermde soorten onderverdeeld in **drie beschermingscategorieën** (Tabellen 1,2 en 3). **Vogels** vallen hierbuiten en worden apart behandeld. Deze nieuwe indeling is bepaald door de zeldzaamheid of de mate van bedreiging van de beschermde soorten in Nederland, waarbij ook beschermde soorten van de Europese Habitatrictlijn zijn ingepast. Het betreft de volgende beschermingscategorieën ingedeeld in drie tabellen:

1. Tabel 1: Licht beschermde soorten:	vrijstelling
2. Tabel 2: Middelzwaar beschermde soorten:	gedragscode
3. Tabel 3: Zwaar beschermde soorten:	ontheffing

Tabel 1-soorten: Dit betreft een aantal licht beschermde, maar algemene soorten in Nederland, waarvan de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor deze soorten geldt wel de zorgplicht. Voor schade aan deze soorten geldt op voorhand een *vrijstelling*, mits bij ingrepen sprake is van bestendig beheer- en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen. Als dit niet het geval is, moet er alsnog een ontheffingsaanvraag worden gedaan, waarbij getoetst wordt volgens het criterium 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort' (de lichte toets).

Tabel 2 -soorten: Beschermde soorten waarvoor niet op voorhand vrijstelling wordt verleend, maar moet worden gewerkt volgens een door de minister van LNV goedgekeurde *gedragscode*. De gedragscode moet vermelden hoe bij het uitvoeren van de werkzaamheden schade aan planten en dieren en hun verblijfplaatsen wordt voorkomen of zoveel mogelijk wordt beperkt. Er moet *aantoonbaar* volgens de *gedragscode* worden gewerkt om te voldoen aan de bewijslast. Dit betekent dat de werkprocessen gedocumenteerd dienen te worden.

N.B. Als er nog geen gedragscode is of niet volgens een gedragscode gewerkt kan worden, moet bij overtreding van de artikelen 8 – 12 van de Flora- en faunawet alsnog een ontheffing worden aangevraagd. De toetsing die dan dient plaats te vinden, betreft een 'lichte toets'. Hierbij wordt alleen getoetst of de activiteiten de gunstige staat van instandhouding van een soort in gevaar brengen. Deze toets vereist dat er inzicht moet zijn in de betekenis van het plangebied als leefgebied voor de soort in relatie tot de omliggende populaties. Als dit inzicht niet bestaat, dient daar onderzoek naar plaats te vinden. Dat kan betekenen dat ook onderzoek buiten het plangebied noodzakelijk is.

Tabel 3-soorten: Dit betreft de meest zwaar beschermde soorten (waaronder soorten die vermeld zijn in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn). Een ontheffingsaanvraag voor eventuele schade aan deze soorten wordt getoetst via een zogenaamde 'uitgebreide toets' aan drie criteria. Voor het verkrijgen van een *ontheffing* moet aan alle drie de criteria worden voldaan.

- 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang
- 2) er is geen alternatief voor de ingreep
- 3) de ingreep doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Vogels

Vogels zijn niet in één van deze tabellen opgenomen en worden in de nieuwe opzet van de Flora- en faunawet apart behandeld. Voor vogels geldt een algemene bescherming, waarbij het verboden is vogels en hun nesten in het broedseizoen te verstoren. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. Een vrijstelling hiervoor is alleen mogelijk als een gedragscode wordt toegepast. In de praktijk betekent dit dat met name het broedseizoen ontzien dient te worden, aangezien juist in deze periode sprake zal zijn van verontrusting, doden of verstoren van nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen. Als de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden, zal in het algemeen niet snel een ontheffing nodig zijn. Bepaalde nesten waarvan de meerjarig gebruik wordt gemaakt vallen buiten deze gedragscode en zijn jaarrond beschermd. Voor lijst van vogelsoorten waarvan het nest het gehele jaar beschermd is, zie "Aangepaste lijst jaarrond beschermde nesten" van Dienst Regelingen (28 augustus 2009).

Zorgvuldig handelen

Zorgvuldig handelen (artikelen 2b, 2c, 2d en 16 c AMvB) is gekoppeld aan de beschermde soorten waarvoor ontheffing kan worden aangevraagd en gaat een stapje verder dan de zorgplicht. Niet zorgvuldig handelen is strafbaar. Zorgvuldig handelen vereist altijd een inspanning om te overzien wat de beoogde ingreep voor gevolgen kan hebben. Een initiatiefnemer moet altijd vooraf inventariseren welke beschermde (niet vrijgestelde) soorten aanwezig zijn in een gebied waar een ingreep wordt gepland. Ook moet de initiatiefnemer in redelijkheid alles doen of juist laten om te voorkomen, of zoveel mogelijk beperken, dat de artikelen 8 – 12 van de Flora- en faunawet worden overtreden. Een belangrijke eerste stap daartoe is bijvoorbeeld een juiste planning van de werkzaamheden, om te voorkomen dat dieren in de voortplantingstijd verstoord worden.